

Als ik JOEY MANTIA niet meer win dan stop ik

TEKST JOHAN BOEF
FOTOGRAFIE VINCENT RIEMERSMA

Hij heeft met 37 jaar al twee sportlevens achter de rug: als inliner en langebaanschaatser. Klaar is hij nog niet, al protesteert zijn lijf van tijd tot tijd meer dan hij wil. Dus zet Joey Mantia een punt achter zijn schaatscarrière als afstandsrijder, zet alles op de mass start, maar denkt ook serieus over het rijden van marathons in Nederland.

“hier is ruimte voor een leuke spraakmakende vrolijke quote van Joey”

HI

ij straalt als hij voor de groep staat, geniet duidelijk van de interactie en heeft lol, heel veel lol met de ruim zestig inliners die zijn komen opdagen. Op verzoek van inline-ambassadeurs Kay en Rick Schipper geeft hij clinic. Eerder in Noord Holland, nu in Steenwijk waar de meer dan 60 deelnemers naar zijn uitgeweken omdat de skeelerbaan in Heerenveen net even te nat was. ‘Trained by the best’, kunnen ze zeggen, want Mantia is met 28 wereldtitels in het inlinen en drie wereldtitels in het langebaanschaatsen gewoon een fenomeen. No less. “Ik was verbaasd over de aantallen”, zegt hij niettemin bescheiden. “Bij de eerste sessie hadden we misschien 25 skaters, daarna 40 en daarna meer dan 50. Aan het eind waren het meer dan 60 skaters. Of het nou toeval was of dat het van mond tot mond ging, het was echt gaaf om zulke grote aantallen te hebben.

Hij heeft er momenteel de tijd voor om in Nederland clinics te geven en dat heeft twee oorzaken. De eerste is een vervelende rugblessure die hem al het hele seizoen aan de kant houdt, een tweede is de liefde. De Vlaamse shorttrackster Hanne Desmet, die vorig jaar op de Spelen definitief doorbrak, is zijn vriendin en zij woont en traint in Heerenveen. Het zou dan ook zomaar kunnen dat Joey zich voor de duur van haar carrière in de schaatshoofdstad van de wereld gaat vestigen. “Ja, absoluut”, antwoordt hij bevestigend op de vraag of hij in ieder geval voorlopig in Nederland blijft. “Ik ga mijn eigen huis klaar maken om te verhuren. Iemand in mijn huis en dan onderzoeken wat er kan het komende seizoen. Met mijn rug gaat het nu goed. ik ga zien wat het lijf doet, wat de mogelijkheden zijn waar het gaat om het racen.”

Het brengt hem tot een bespiegeling over de voortzetting van zijn carrière en valt op dat onderwerp gelijk maar met de deur in huis. “Mijn grootste kans heb ik in de mass start. Ik denk dat mijn tijd op de afstanden voorbij is, helaas. Om versnellingen te kunnen maken op het ijs werkt mijn rug niet meer mee. Niet heel erg, een beetje vervelend, maar ik kan mijn afzet niet meer zo agressief doen als ik één of twee jaar geleden kon. Dat is een bittere pil, dat mijn lijf niet meer wil doen wat ik wil. Maar ik ben niet iemand die het doet om het te doen, omdat ik niet zou weten wat ik anders moet doen en geen andere opties heb. Als ik niet meer win dan stop ik. Volgend jaar ga ik een inschatting maken. Ik heb geen wedstrijden gereden dit jaar, ik heb nog geen trainingen gedaan die me meer duidelijk hebben gemaakt of ik nog goed genoeg ben. Ik heb veel op het ijs gestaan, maar dat was meer basiswerk, het voelen van m’n schaatsen. Ik weet niet waar ik sta, fysiek gezien. Ik ben niet zo fit als ik zou moeten zijn, ik ben zeker niet zo fit als ik normaal in het wedstrijdseizoen ben. We zien wel. Waar het op neer komt is: ondersteunt mijn lichaam me in wat ik wil doen? Ik denk dat mentaal nog wel in staat ben om hard te trainen en hard te racen, maar het wordt lichamelijk moeilijker en moeilijker ieder jaar. Tot je op een punt komt dat jongens als Jordan Stolz dingen doet die je zelf fysiek nooit hebt gekund. Dat is natuurlijk gewoon een natuurverschijnsel is en hij is nog geen 20 jaar oud.”

De mass start blijft dus als enige optie over in het langebaanschaatsen, maar daar is voor Joey nog genoeg uit te halen. “In de mass start heb ik de meeste ervaring, racekennis. Ik weet hoe ik moet racen. Ik kan het altijd, ik weet waar ik moet zitten, waar ik hóór te zitten. Mijn succes in de laatste vier jaar komt voor uit dit feit. Zoals ik zei: ik kan het fysiek niet altijd aan, maar ik weet wat ik moet doen, dat is gewoon race-knowhow. Ik begrijp het schaatsen beter dan ik ooit deed, ik begrijp het trainen beter dan ooit. Ik heb al die gereedschappen die ik 10 jaar geleden wel had willen hebben”, zegt hij met een vrolijke grijns, gevolgd door een luchtig “maar zo gaat dat in het leven. Misschien rijd ik wat marathons, misschien start ik in de de World Cup. Ik weet nog niet zeker wat ik wil doen, ik moet het hier nog met mijn coach over hebben. Maar wat mijn rug betreft ben ik nu gezond. Nog geen 100 procent, zoals het 5, 6 jaar geleden was. Ik nu weer hard kan trainen, al weet je het nooit, tot je diep gaat in de training.”

Hij laat het bijna terloops vallen, het woordje ‘marathon’, maar het is wat hem betreft echt wel een optie. “Ja, marathonschaatsen in Nederland staat op de lijst van dingen die ik overweeg. Ik heb nog geen grote stappen ondernomen zoals het benaderen van een team, ik heb nog geen hele serieuze beweging ►►

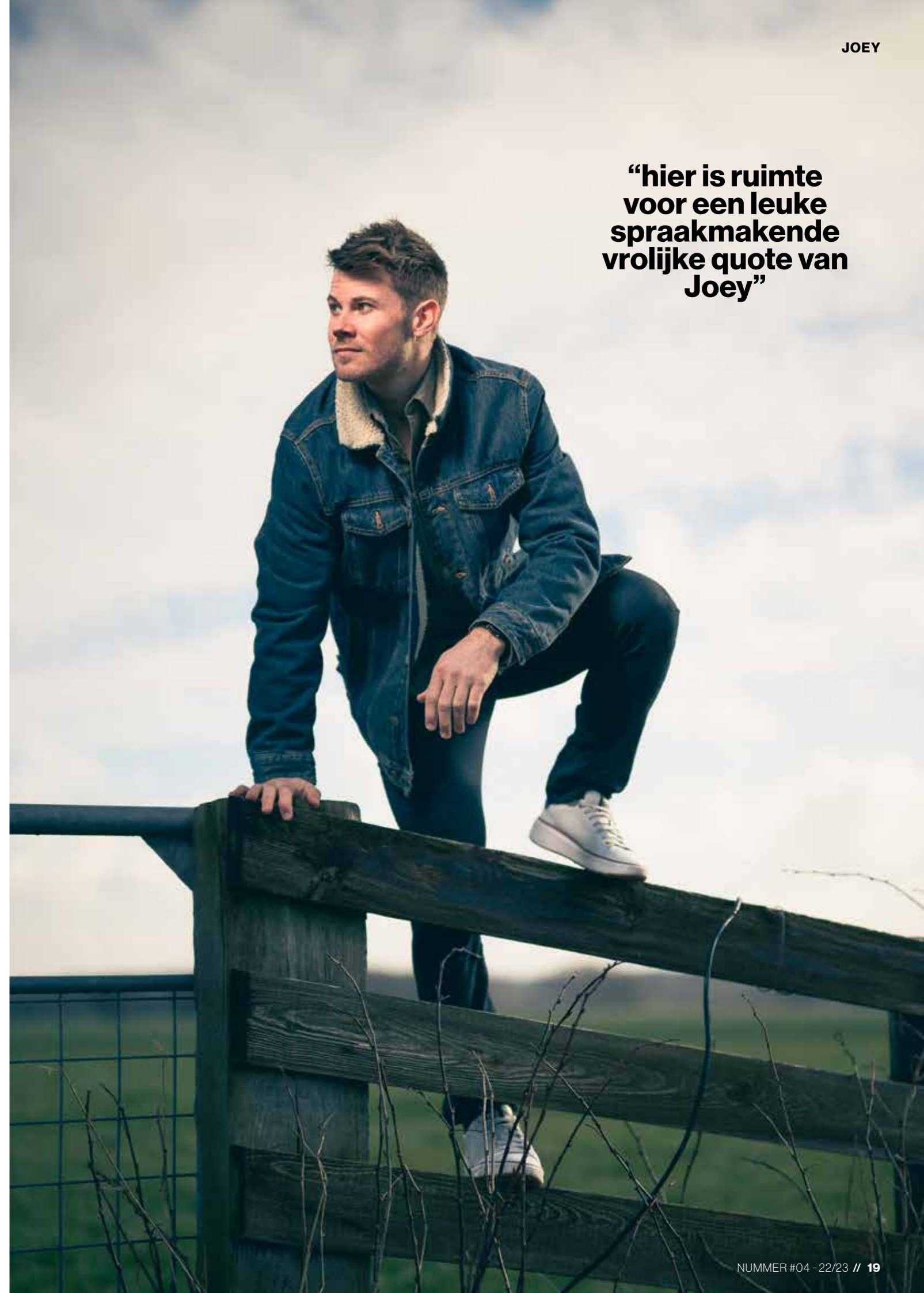

gemaakt richting die wereld. Maar ik denk dat het iets is waar ik plezier in zou hebben. Ik denk dat het leuk is om me aan te sluiten bij een team. In de zomer werken naar een doel en dan mogelijk in de winter marathonschaatsen. Het staat op mijn lijst van mogelijke routes die ik kan kiezen voor komend seizoen.”

Die marathon, die zou hem dan zomaar richting een andere passie kunnen brengen, die van natuurijs. Scroll even door zijn instagram-account en je krijgt de meest schitterende beelden van Joey die over glasheldere zwarte en helblauwe natuurijsplaten vliegt. “Ik hou ervan”, zegt hij met een brede grijns die zijn gevoel onderstreept. “Het is mijn droom om op natuurijsjacht te gaan de rest van mijn leven. Ijs in de winter, naar verschillende plaatsen reizen, er coole video’s van maken. Ik weet niet of het lucratief is, maar als ik goede sponsors kan krijgen om dit te doen, dan zou dat een goed leven zijn. Ik heb ooit de ervaring gehad met Brian Hanson, dat we naar Lake Banff gingen in de Canadese Rocky Mountains. Dat was mijn eerste echte ervaring op natuurijs. Tenminste, ik heb wel eens op een sloot gestaan achter Thialf, waar we op en neer hebben geschaatst”, lacht hij. “Dat was mijn eerste ervaring op bevroren water dat buiten was dat niet door mensen was aangelegd. Maar als ik een manier kan vinden om die natuurijsjacht mogelijk te maken, dan zou ik dat graag willen.”

Inmiddels is zijn blik ook gericht op de 110-meterbaan van het shorttracken, waar zijn vriendin Hanne Desmet het weekend voor ons gesprek een World Cup in Dordrecht won, met misschien wel de mooiste inhaalbeweging van het hele seizoen. “Ze beweegt zich heel scherp richting de top nu, dat is mooi om te zien”, vertelt hij. Haar bescheiden karakter zat haar eerder in de weg, ziet hij, maar dat begint ze onder meer dankzij Joey’s eigen ervaring nu af te leggen. “Ik roep een hoop tegen haar”, zegt hij lachend, maar met een serieuze ondertoon. “Toen ik begon met skeelers zat ik ook in die positie. In die eerste jaren had ik veel meer moeten winnen, maar ik was bang om agressief te racen en had teveel respect voor anderen. Pas toen ik met Doug Glass (een Amerikaanse inline pionier en topper van welleer red.) ging skaten, zei hij: wat heb je nodig om te winnen? Je moet winnen, wat ben je aan het doen? Wat doe je? Je bent beter dan die gasten. En dat moest ik gewoon horen. Toen ik dat een maandje of vier, vijf aanhoorde dacht ik: misschien ben ik wel beter. Dus ik help haar nu met zelfvertrouwen. Van: fuck it, je bent beter dan zij. Je kunt niet de hele tijd langs de buitenkant inhalen. Als je geluk hebt lukt het af en toe, maar als je regelmatig wilt winnen, moet je andere gereedschappen hebben. Ik wil op geen enkele manier met de eer van haar succes strijken, maar dat ze dit in ieder geval in haar achterhoofd heeft: moet ik deze bewegingen maken en deze kansen pakken? Iedere keer dat ze het raceplan niet uitvoert zeg ik: wat ben je in hemelsnaam aan het doen? Je verspilt je tijd. Je doet dezelfde shit die niet werkt. Het is één ding als je moe bent en je kunt het niet uitvoeren. Maar als je daar achteraan zit en gewoon de inhaalbewegingen niet maakt, dan moet je daar mee aan het werk. Maar ze doet het geweldig”, grijnst hij vervolgens trots. “Ik vind het geweldig om te zien.” ▶▶

“hier is ruimte voor een leuke spraakmakende vrolijke quote van Joey”

“hier is ruimte voor een leuke spraakmakende vrolijke quote van Joey”

Intussen laat zijn oorspronkelijke liefde, het skeeleren, hem ook niet los. Het is in de Steenwijkse sporthal overduidelijk hoeveel plezier hij heeft in het overbrengen van zijn kennis. “Ik denk dat het leuk zou zijn om met kinderen te werken, met junioren. Zodat ze mee kunnen doen met Europese kampioenschappen bijvoorbeeld. Dat zou interessant voor mij zijn, dat ik een verschil zou kunnen maken in iemands weg naar de top. Het leuke aan deze clinics is het verschil in niveau. We hebben mensen die amper op de skeelers kunnen staan tot aan Europese junioren-kampioenen. Het is leuk omdat in een enkel trainingskamp te omvatten. Van beginners tot elite-atleten. Het is leuk om te zien dat er veel interesse is. Niet alleen van de coaches, maar ook van de ouders. Die filmen, die stellen vragen. Mensen willen beter worden en dat is goed om te zien.”

Dat de sport ondanks verwoede pogingen maar geen olympische status krijgt en telkens talent naar het schaatsen ziet weglekken, ziet hij niet als een onoverkomelijk probleem. “Al sinds ik skeelerde is het van: het is niet olympisch, de sport gaat dood. Het is altijd dat rare: we zijn niet olympisch, we zijn niet olympisch. Ik zeg dan: we hoeven helemaal niet Olympisch te zijn. Het is zonder de Spelen al zo’n fantastische sport. Het is raar, dat we maar naar de Spelen willen, want dat is gewoon één grote geldmachine. Het is Big Business. Na 12 jaar in deze wereld zie je waarom de IOC dingen doet die ze doen en hoe ze het doen. Er is altijd die negatieve vibe als de Spelen voorbij komen, we proberen ertussen te komen en we redden het niet. Toen ik nog skeelerde zei ik op een gegeven moment: ik weet niet waarom we het nog proberen. We proberen het en falen iedere keer. De Zomerspelen zijn heel lastig om tussen te komen. Het is jammer, want het is zo’n supergave sport. Het is niet beperkt zoals schaatsen. Zeker met langebaanschaatsen: je hebt een 400-meterbaan nodig, gemaakt van ijs. Dat is niet iets dat heel toegankelijk is. Misschien niet hier, waar je overal ijsbanen hebt, maar wel in de rest van de wereld, waar je hooguit een baan per land hebt of minder. Skeeleren kun je overal doen. Op de weg, op de parkeerplaats, overal. Dat is wat ik

mooi vind aan skeeleren. Ik weet nog dat ik als kind dat ik het gewoon heerlijk vond. Dan ging ik op rare tijden, zelfs ’s nachts als ik wakker werd, op de skeelers door de stad waar ik ben opgegroeid, met hooguit een of twee auto’s op de weg. En dan gewoon rondjes rijden, dat was plezier, daar genoot ik van. Dat is niet iets dat je kunt doen met schaatsen. Als je geluk hebt kan dat één keer per jaar. Misschien. Of iedere paar jaar, dat je hier op de sloten kunt schaatsen.”

“Ik denk dat er iets bijzonders is dat je op skeelers wel opbouwt, dat je op het ijs niet krijgt”, vervolgt hij. “Je bent op skeelers veel beter in staat door de pijn heen te duwen. Dan kom ik op het ijs en kan ik daar net iets harder vechten. Dat zakt ieder jaar wat verder weg, als je te lang niet skeelert. Je verliest wat van dat vermogen om te knokken. Het kan ook de leeftijd zijn hoor, maar het wordt moeilijker en moeilijker om door te pijn heen te vechten, naarmate ik verder van het skeeleren af kom te staan.”

Als topsporter staat hij dan misschien wat verder af van het skeeleren, als promotor van de sport kent hij misschien wel geen gelijke. “Ik vind het leuk om te doen”, zegt hij bijna overbodig, want het plezier spat er bij hem nog altijd echt van af. “Het is een van de redenen waarom ik zelf de sport zo leuk vond toen ik opgroeide. Op skeelerkamp gaan, ernaar uitkijken om met anderen te trainen. Ik vond het een leuke omgeving. Als je het hebt over het creëren van een cultuur: ik denk dat een belangrijke reden dat ik al van jongs af aan succesvol was, was dat ik een geweldige groep had waar ik mee trainde. Ik had een goede omgeving en een geweldige coach. Het was gewoon lol om te gaan trainen. Ik heb in mijn leven maar een paar keer het idee gehad dat ik niet wilde gaan. In 30 jaar skaten zijn er niet veel dagen geweest dat ik dacht: ik heb er geen zin. Ik denk dat ik het daarom zo lang op dit niveau heb kunnen volhouden.” ■